

Nhảy Vào Triệu Phong

Nguyễn Cao NghiêM (*)

Lực Lượng Tham Dự

Thành phần tham dự

Tiểu Đoàn 1 TQLC

Tăng phái: 2 trung đội Viễn Thám (sau khi phòng thủ sẽ bung ra thám sát địch)

1 trung đội Địa Phương Quân dẫn đường cho từng trung đội.

2 toán cố vấn (1 của tiểu đoàn, 1 của hạm đội)

Diễn tiến hành quân

-Ngày “N -1”:

Đệ thất hạm đội bắn phá mục tiêu và các điểm khả nghi. Phi tuần B.52 dọn bãi.

-Ngày “N” :

Trước 1 giờ xuất phát, B.52 dọn bãi một lần nữa. Sau đó pháo binh và hải pháo bắn phá mục tiêu

– Giờ “G” tất cả thành phần tham dự xuất phát từ làng cách Hương Điền 3 cây số về hướng Bắc với trực thăng Chinook CH. 46 và CH.53 của US Marines được trực thăng Gunship và Cobra hộ tống.

-Giờ G+15 phút: Đoàn trực thăng đáp xuống bãi như đã dự định. Một Chinook trúng đạn phòng không bị bốc cháy. Hầu hết trực thăng đều bị trúng đạn. Một số TQLC chết hoặc bị thương trên tàu bay được tản thương thẳng về hạm đội

-Mất hẳn liên lạc với Bộ Chỉ Huy Tiểu Đoàn kể từ khi chạm đất. (?)

Tất các đại đội 1, 2, 3, 4, dưới sự điều động của cánh B. Vì áp lực địch vẫn còn mãnh liệt, nhất là hướng quận đường. Pháo binh, các dàn hỏa tiễn, phòng không và đủ loại vũ khí đập vào tiểu đoàn, nhất là cánh Đại Đội 3 và Đại Đội 2. Tôi cho lệnh các đại đội thi hành theo kế hoạch “lệnh hành quân 2”. Tuy nhiên lúc ở bãi đáp phải thay đổi một chút là ĐĐ4 (Thềm) tiến chiếm mục tiêu của cánh A ở hướng Đông Nam quận. Cố bám vào ngã ba nhánh sông Ngô Xá Vĩnh Định một mình, để sau này làm tiền đồn cho cánh B. Đại đội 1 (Bồn) tách ra hợp với cánh B chiếm bờ sông Vĩnh Định cách ĐĐ4 năm trăm thước về hướng Bắc và cho một trung đội tăng phái súng cộng đồng tiến dọc theo sông Vĩnh Định lên hướng Bắc yểm trợ hỏa lực tối đa cho Đại Đội 3 (Liều)

Đại đội trưởng Thềm nhận và thi hành lệnh triệt để, sử dụng pháo binh 105 ly bắn phá bìa làng và bên hông phải đại đội. Điều động 1 trung đội án ngữ hông phải chặn địch chọc thủng đại đội. Hai trung đội còn lại triệt để xung phong vào bìa làng bất chấp hỏa lực địch xối xả bắn ra làm địch hoảng hốt, một số lợi qua sông Vĩnh Định, một số nhỏ chạy tạt lên hướng Bắc, số khác băng qua chùa Tỉnh Hội hướng Nam. Đại đội 4 chế ngự được mục tiêu của mình sau 2 giờ quần thảo với địch

Diễn tiến cuộc điều quân theo đường lối hành động 2

ĐĐ 1 được ưu thế tiến chiếm mục tiêu ở giữa, hướng nam có ĐĐ 4, hướng bắc có ĐĐ3, nên ĐĐ 1 tiến chiếm mục tiêu tương đối mau lẹ hơn và cũng nhờ ĐĐ1 chiếm được mục tiêu, bám vào nhánh sông Vĩnh Định và điều động 2 trung đội tăng cường hỏa lực cộng đồng, tiến chiếm từng nhà, từng bờ ao, tiến sát lên hướng Bắc hỗ trợ cho ĐĐ3 chọc thủng cạnh sườn của địch, làm hoang mang tinh thần địch để ĐĐ3 xung phong vào bờ làng

ĐĐ3 tiến chiếm thôn Bích La (mục tiêu của cánh ☹️). Hỏa lực địch rất mạnh và nhiều ưu thế. Địch lợi dụng nóc nhà thờ để quan sát, bố trí bờ làng và xả súng bắn vào ĐĐ3 đang từ đồng trống tiến vào.

Hai cây phòng không chúng đặt trên nóc tháp nhà thờ Bích La bắn thẳng vào ĐĐ3 và cánh B cùng ĐĐ2 làm cản trở rất nhiều cho việc tiến quân. Đề lô của ĐĐ3 sử dụng pháo binh triệt hạ hỏa lực của 2 cây phòng không. Liều cho Đại Đội 3 tạt về hướng Nam, tránh hỏa lực từ nhà thờ Bích La, xung phong tiến chiếm bờ làng Bích La và tuần tự từ nhà này qua nhà khác dưới sự yểm trợ của ĐĐ1, hai đại đội cố gắng bắt tay nhau. Sau 2 giờ chiến đấu cam go, pháo binh đã đập tắt 2 cây phòng không quá ác và ĐĐ3 đã bắt tay được với ĐĐ1.

Đại đội 2 toàn bộ rải mỏng và chặn địch từ hướng Tây (quận đường) đổ xuống, bám vào các mỏm dọc theo bờ ruộng và dùng pháo binh đập lên những toán địch. Dựa vào địa thế tương đối trống trải, dễ dàng phát hiện địch và nhờ các Phantom F4 của Đệ Thất Hạm Đội, địch rút lui về hướng làng Phương Ngạn. ĐĐ2 còn có nhiệm vụ quan sát và phát hiện địch cho tiểu đoàn.

Nhờ vào sự yểm trợ hữu hiệu của các phi tuần F4 phát xuất từ Đệ Thất Hạm Đội, chúng tôi đề nghị cố vấn Mỹ di chuyển hải pháo của hạm đội từ làng Bích La, mục tiêu của đại đội 2 về An Lộng, Bồ Liêu ở hướng Bắc và đặc biệt sau khi Đại Đội 3 chiếm được mục tiêu, chúng tôi yêu cầu hải pháo bắn thật mãnh liệt ngã ba Đại Hào, cách quân của ta 6 cây số về hướng Bắc để tiêu diệt địch tập trung, thu lượm bộ đội thất lạc, điều động thiết giáp ẩn núp quanh đầu đó nếu có. Đồng thời xin B52 dội thẳng lên phường Gia Độ (từ Đông Hà băng qua) và Phú Tài (từ Cửa Việt đâm lên) quân tiếp viện của địch, cũng như làm xáo trộn tất cả lực lượng yểm trợ của địch.

Khu vực trách nhiệm của ĐĐ4 áp lực địch tương đối nhẹ. Một phần lớn địch điều động về hướng Bắc, cập theo bờ sông Vĩnh Định nên Thêm chiếm mục tiêu tương đối mau lẹ. Khu vực của ĐĐ1 nhờ có ĐĐ4 ở hướng Nam, ĐĐ3 ở hướng Bắc và ĐĐ2 bảo vệ mặt hậu. Địch tập trung lực lượng khu vực quanh nhà thờ để chống đỡ ĐĐ3 nên Bùn tiêu diệt địch lẻ tẻ rất dễ dàng. Lại nữa nhờ trực thăng đổ quân gần bờ làng nên mục tiêu được thanh toán nhanh gọn do đó yểm trợ cho ĐĐ3 rất hữu hiệu.

ĐĐ3 chịu áp lực địch rất mạnh, phòng không từ nóc nhà thờ Văn Hoà, hoả lực cộng đồng hùng hậu. Tuy nhiên anh em binh sĩ biết rằng phải xung phong vào làng, bám vào sông Vĩnh Định để mà sống. Bên kia bờ sông cánh quân của Tiểu đoàn 2 và Tiểu đoàn 6 đang tiến lên để bắt tay với "Quái Đểu". Do đó tinh thần binh sĩ rất quyết chiến, can đảm xung phong vào bìa làng một cách ngoan mục trước hoả lực đủ loại: phòng không, pháo binh hoả tiễn cùng vũ khí cá nhân, cộng đồng bắn xối xả vào.

ĐĐ2 áp lực địch tương đối nhẹ vì trống trải, chỉ chịu hoả lực pháo kích và một số địch từ Quận đường cố bám theo.

Hoả lực yểm trợ cho cuộc đổ bộ

Một tiểu đoàn pháo binh 105 ly, hai pháo đội 155 ly và hải pháo cùng không quân của Hải Quân và TQLC Hoa Kỳ. Ưu tiên toàn bộ pháo binh 105 ly cho ĐĐ3 sau khi ĐĐ4 và ĐĐ1 chiếm được mục tiêu A (thuộc cánh A) và mục tiêu phụ A (cho ĐĐ1)

Một pháo đội 155 ly bắn chặn hướng Nam cho ĐĐ4

Một pháo đội 155 ly yểm trợ cho ĐĐ2, bắn dọc theo thôn lộ Quận và đồn Tây cũ Phương Ngạn.

Hải pháo bắn phá dọc theo làng Bồ Liêu, An Lộng, Văn Hoà đến khi ĐĐ3 chiếm được làng. Hướng Hải pháo chuyển xạ về Đại Hào, Phương Ngạn (hướng Bắc) để chặn địch tập trung, di chuyển phản công khi ta chưa kịp ổn định vị trí phòng thủ, đồng thời xin B.52 tấn công Đông Hà, Gia Độ, Cửa Việt do cố vấn cánh B chuyển về đệ thất hạm đội

Vào khoảng 4 giờ sau, bốn đại đội đã hoàn tất vị trí phòng thủ. Địch tiếp tục đánh lẻ tẻ vào phía Đại Đội 2 và Đại Đội 3. Tuy vậy ta đã lợi dụng các bờ tre ven làng để phòng thủ, chỉ riêng Đại Đội 2 hơi trống, địch có thể xử dụng chiến xa để tràn ngập. Tôi đã đích thân cùng Đại đội trưởng chỉ huy anh em gài mìn chống chiến xa tối đa cùng chọn tiên liệu các hoả tập T.O.T. cho ĐĐ2. Đồng thời địa thế khá trống trải nên Không Quân rất dễ quan sát một khi ta phát hiện chiến xa địch.

Vào khoảng 4 giờ chiều cùng ngày, chiến xa địch xuất hiện ở ngã ba đồn tây Phương Ngạn, Bồ Liêu. Toàn bộ 3 pháo đội 105 ly và hai pháo đội 155 ly cùng với hải pháo từ Đệ Thất hạm đội bắn dọc theo tuyến trên. Sau đó bốn phi tuần Phantom F4 phát hiện bắn phá, chiến xa địch phải chạy về Đại Hào ẩn núp. Địch bị tổn thất nặng, bên ta một F4 bị bắn rơi.

Địch pháo kích và tấn công vào ĐĐ2 và ĐĐ3 khá mạnh, nhưng bị đẩy lui. ĐĐ4 cũng chống trả và đánh bật các đợt tấn công thăm dò của địch. Trong đêm địch thường xuyên tấn công mặt ĐĐ2 và ĐĐ3 nhưng không chọc thủng được phòng tuyến.

Vào khoảng 6 giờ chiều, tôi cho trung đội Viễn Thám và anh em ĐĐCH trở ra bãi đáp tìm Bộ Chỉ Huy Tiểu Đoàn và số anh em ĐĐCH thất lạc. Một giờ sau trung đội Viễn Thám hộ tống Bộ Chỉ Huy Tiểu Đoàn cùng một số binh sĩ thất lạc về cánh B. Báo cáo về Lữ Đoàn tình hình hiện tại của ta và địch. Số anh em binh sĩ bị thương, bị cháy trong trực thăng lần theo hướng tiếng súng M16, hoả pháo lần lượt gặp lại cánh B.

Kết quả trong ngày đổ bộ

A . Thiệt hại về ta:

Một CH 53 bị trúng đạn và bốc cháy, 47 quân nhân bị cháy và bị thương trong đó có Y sĩ trưởng của tiểu đoàn (BS Hồng)

Một Cobra phải đáp khẩn cấp. Cả hai phi hành đoàn được cứu, tuy nhiên có hai quân nhân Mỹ mất tích

Một Phantom trúng đạn phòng không, phi công được cứu thoát.

Tổng cộng từ lúc đổ xuống bãi đáp đến khi chiếm mục tiêu: **87 quân nhân hy sinh, 54 bị thương** (trong đó có Tiểu Đoàn Trưởng và 2 cố vấn cũng bị thương). Phi hành đoàn không biết đích xác Hạm đội báo cáo tất cả trực thăng đều trúng đạn.

Sau khi hoàn tất phòng thủ và đưa cánh A về vị trí, các toán Viễn Thám được bung ra hướng Tây mặt Đại Đội 2, Đại Đội 4 để phát hiện địch

B . Thiệt hại về địch:

Ta bắt sống 6 tên, tịch thu 1 đại bác 82 không giật, 1 súng phòng không và 50 súng cộng đồng cùng cá nhân. Địch chết tại chỗ hơn 100 và một số đồng bọn mang đi.

Không quân báo cáo bắn cháy 4 chiến xa, riêng hải pháo và pháo binh hạ 3 chiếc

Ngày N+1

Trong đêm ngày N tôi đã yêu cầu cố vấn xin B52 oanh tạc mục tiêu Đại Hào, Phú Tài, Đông Hà, Gia Độ, đồng thời Hải pháo từng giờ một bắn phá Phương Ngạn, Bồ Liêu, An Lộng, Đầu Kênh.

Tờ mờ sáng, địch tấn công ĐĐ2 và ĐĐ3. Nhờ các bờ tre và nhờ dân làng rất hăng hái trong việc giúp binh sĩ đào giao thông hào, công sự chiến đấu theo sự hướng dẫn của trung đội trưởng. Để tiết kiệm đạn dược, đại đội trưởng đã xử dụng tối đa hỏa lực pháo binh, hải pháo. Sau hơn một giờ địch rút lui.

Khoảng 1 giờ trưa, địch di chuyển chiến xa từ Đại Hào lên, hải pháo và pháo binh bắn tập trung. Một phi tuần Phantom F4 đến yểm trợ chiến xa địch bị thiệt hại nặng.

Địch đồng loạt tấn công vào ĐĐ2, ĐĐ3 và mặt nam ĐĐ4. Nhờ sự yểm trợ hữu hiệu của Không Quân và pháo binh, địch phải rút lui. Chỉ còn pháo kích đủ loại vào vị trí đóng quân của tiểu đoàn.

Khoảng 4 giờ chiều tôi khẩn khoản xin tiếp tế đạn dược và bao đựng xác. Lữ đoàn đã cố đưa một CH.46 chở đạn và 100 bao đựng xác có 2 Cobra hộ tống. **Bác sĩ Trung Chinh** được bổ sung vào làm Y Sĩ trưởng tiểu đoàn. Công việc hoàn tất, một trực thăng hộ tống trúng đạn phải đáp khẩn trong vùng an toàn của đơn vị bạn. Địch tập trung hỏa lực pháo kích lên tiểu đoàn, hầm của TĐT bị sập, tuy nhiên TĐT chỉ bị xây xát nhẹ và di chuyển qua vị trí khác. Khoảng nửa giờ sau, cánh B bị hỏa tiễn địch bắn tung nóc hầm, nhà cửa và bờ rào bốc cháy dữ dội, cánh B phải di chuyển qua gần cánh A. Tiểu đoàn phó và toàn bộ chỉ bị xây xát nhẹ. ĐĐ3, ĐĐ4 chống trả các đợt xung phong dữ dội của địch, nhờ các phi tuần F4 dội bom sát phòng tuyến và pháo binh 105 ly cùng 155 ly bắn phá liên tục đồng thời hải pháo bắn chặn các mục tiêu xa hơn, bên sau lưng địch, ngăn chặn các sự yểm trợ pháo binh và hỏa tiễn địch, nên buộc lòng chúng phải rút lui. Vì đạn dược cá nhân rất hạn hẹp, các chuyển tiếp tế bằng trực thăng khó khăn, nên tiểu đoàn không cho truy kích và lục soát xa hơn vị trí phòng thủ

Ngày N+2

Địch pháo kích suốt ngày. Vào xế chiều địch lại tấn công mạnh vào ĐĐ2 và ĐĐ3 nhưng bị thất bại.

Tiểu Đoàn 2 Trâu Diên đã tiến đến cầu Ba Bến và đang bung rộng để bảo vệ cho Công binh bắc cầu phao qua sông Vĩnh Định

Ngày N+3

Địch tiếp tục pháo kích suốt ngày và luân chuyển tấn công mặt Đông Bắc ĐĐ2 và ĐĐ3 nhưng không chọc thủng được phòng tuyến. Cầu phao vừa bắc xong thì chiến xa M48 của Thiết đoàn 20 đã tiến vào yểm trợ cho Tiểu Đoàn.

Ngày N+4

Tiểu Đoàn 2 TQLC thay thế cho Tiểu đoàn 1

Sau 4 ngày chiến đấu, trên **100 quân nhân hy sinh, gần 200 bị thương**.

Phối trí phòng thủ của Tiểu đoàn 1 TQLC

Hành quân đồ bộ gồm có hai đường lối hành động:

1- Chiếm quận Triệu Phong do cánh B gồm ĐĐ2 và ĐĐ3. Chiếm mục tiêu chợ Sỏi do cánh A gồm ĐĐ1, ĐĐ4 và ĐĐCH

2- Chiếm thôn Bích La Nam (Văn Hoà) do cánh B

Chiếm Bích La Hậu do cánh A

Ưu điểm của đường lối hành động 1

- Chiếm quận Triệu Phong chặn yết hầu tiếp tế, chuyển đổi quân hữu hiệu cả đường bộ lẫn đường sông vào Quảng Trị

Khuyết điểm

- Quận bị sụp đổ, tro tro giữa đồng trống, địch dễ bao vây và dùng chiến xa tiêu diệt.

- Khó kiểm được nước cho binh sĩ vì phải dùng giếng. B52 oanh tạc như vậy trong lúc khẩn cấp khó kiểm ra nước. Xuống sông thì bên kia Ái Tử (hướng Tây). Hướng nNam dọc theo cầu và chùa Tĩnh Hội Quảng Trị bắn qua, thế là tử.

- Nếu bị bao vây, không thể lui về hướng Nam được. TĐ5 Nhảy Dù ở Tri Bưu còn rất xa, lại phải vượt qua khoảng cát giữa chùa Quảng Trị và Quy Thiện sẽ là mục tiêu cho địch tiêu diệt.

– Về hướng Đông, TĐ2 và TĐ6 TQLC còn cách 6 cây số. Địch bố trí dọc sông Vĩnh Định

Cho nên khi họp hành quân tôi đề nghị đường lối hành động 2 trong trường hợp đổ bộ tình hình căng thẳng. Sau khi trình bày với Tiểu đoàn trưởng, nếu địch tập trung dốc toàn lực và Tiểu đoàn bị rơi vào tình huống xấu, ta có đường tiến thoái và chỗ dựa từ bên kia bờ sông có TĐ Trâu Điền đang tiến đến. (Nếu phải rút lui, ĐĐ1 vượt qua sông trước, sau đến ĐĐ3, ĐĐ2 và sau rốt là ĐĐ4. ĐĐ1 là nỗ lực chính mở đường máu để bắt tay với TĐ2 Trâu Điền.)

Anh em đại đội trưởng thì Bồn là đàn em, Liễu và Thềm từng là trung đội trưởng của tôi. Còn Tươi là sĩ quan của đại đội 2 từ trung đội trưởng lên, vừa ở Mỹ về.

Tôi đề nghị các ĐĐT họp các trung đội trưởng, tiểu đội trưởng cho họ biết rõ tình hình, phải cố mà xung phong thật nhanh để chiếm cho bằng được bờ sông, nếu chần chừ, ta có thể bị tiêu diệt. Vì vậy anh em binh sĩ xung phong hết mình để tự cứu sống mặc dù bị pháo và bị hoả lực địch rất mạnh. Đáng khen nhất là ĐĐ3. Tôi chọn Liễu vì Liễu là một sĩ quan rất gan dạ, rất bình tĩnh trước mọi tình huống, phải xứng đáng thăng cấp đại úy ngay sau đó, chớ không đợi đến lúc tấn công Ty cảnh sát Quảng Trị sau này với 2 cấp một lượt (đại úy nhiệm chức và thực thụ)

Đại đội 2, Tươi là sĩ quan mới đi Mỹ về, tinh thần trách nhiệm cao. Lại nữa mới nên anh kiểm soát chặt chẽ binh sĩ hơn.

Đại đội 4, Thềm rất bình tĩnh và cẩn thận

Đại đội 1, Bồn rất khôn ngoan và quá nhiều kinh nghiệm, tuy nhiên nếu để ĐĐ1 gánh nặng, anh có thể điều động xa vị trí hơn làm địch dễ chia cắt ĐĐ2 vì vậy tôi để anh ở giữa và sau này trừ bị.

Theo quan niệm chiến đấu, cánh A lúc nào cũng xa mục tiêu. Trong hoàn cảnh này nếu cánh B chiếm hướng Bắc và phòng thủ với hai đại đội thì vị trí rất nhỏ dễ bị chiến xa, pháo binh địch tiêu diệt. Nếu cánh B thất thủ, cánh A cũng chịu chung số phận. Nên tôi chỉ để ĐĐ4 đóng quân một mình ở hướng Nam. Đem ĐĐ1 về luôn cánh B để vị trí phòng thủ to hơn và có trừ bị, có quân rải ra làm tiền đồn báo động địch di chuyển, có đủ tai mắt để phát hiện địch từ xa.

Nhận định

Khuyết điểm:

ĐĐCH không xử dụng được súng cối 81 ly một cách cấp thời, may thay tăng phái đại bác không giật 57 ly cho ĐĐ2

- Hệ thống C5 mà BCH Tiểu đoàn chui xuống hố B52 vừa mới thả bom làm hệ thống bị tê liệt. Cánh A vì trực thăng bị trúng đạn nên mất bình tĩnh, không theo dõi ĐĐ1 hoặc ĐĐ4 để bám sát theo. Toán viễn thám theo bảo vệ cánh A kém, chậm.

Ưu điểm:

- Tinh thần binh sĩ rất cao

– Điều quân rất ăn khớp. Vì các ĐĐT đã họp ý với tôi đêm trước

– Xử dụng hoả lực yểm trợ chính xác, đúng lúc và chọn mục tiêu đúng

– Không quân và hải pháo rất nhiệt tâm.yêu cầu lúc nào là sẵn sàng nổ trên đầu địch

- Chọn mục tiêu hành quân hợp lý

- Khai thác dân làng tối đa trong việc phòng thủ và thu nạp vũ khí đạn dược.

- Giữ vững tinh thần trong các ngày hành quân
- Canh gác tù binh, trông nom thương binh dọc theo giao thông hào chu đáo.

Cất giữ tử sĩ khá tốt, tuy nhiên sau 5 ngày nên một số tử thi bị pháo, bị đạn làm bằng tên sai lạc. Sau này có hai tử sĩ bị nhầm lạc làm hậu cứ gặp khó khăn với thân nhân
Sau đó cuộc hành quân chiến đấu vẫn tiếp tục, người còn người vĩnh viễn ra đi rồi tất cả chìm vào lãng quên.

NGHỆ AN

TĐP/Tiểu Đoàn 1 Quái Điều

(*) 1. Nguyễn Cao Nghiêm sinh trưởng tại Triệu Phong, lúc nhỏ học trường tiểu học tại Bồ Liêu, cách đồn Tây Phương Ngạn 500m. Tôi thường chạy theo Tây hành quân từ Bồ Liêu qua An Lộng tới Văn Hoà, qua Đầu Kênh hoặc chạy theo về Đại Hào, Nhu Lý...v... v... để xin đồ hộp.

2- Năm 1971 tôi thường chở Thềm ĐĐT/4, Bồn ĐĐT/1, Liều ĐĐT/3 cùng với anh Tống, về Nại Cửu ăn nem, hoặc chạy về Dương Lộc gần Gia Độ, Đông Hà. Nhờ thế ba đại đội trưởng cũng quen thuộc với địa thế phần nào. Thêm vào đó dân quanh Nại Cửu quen biết, bà con với gia đình tôi.

3- Quận đường Triệu Phong mới, xây cất sau năm 1960, bên phải thôn lộ, nằm trơ giữa cánh đồng. Bên phải là cơ quan Cảnh Sát, các ty sở trường học, làm bằng vật liệu xi măng, mái toàn lợp tôn, còn quận lợp ngói. Hai tầng và bốn phía có bốn lô cốt khá kiên cố. Xung quanh là giao thông hào., rất trống trải. Cách quận một cây số rưỡi là đồn Tây Phương Ngạn, lô cốt bằng xi măng cốt sắt rất kiên cố, và nhà thờ Bồ Liêu, tháp chuông rất chắc, cao vì cổ Tây xây. Từ năm 1954 là đồn bót, xung quanh đào giao thông hào cũng không thua gì hồ quanh cổ thành. Địch ở trên tháp chuông dễ dàng quan sát, điều động quân. Lúc tôi nhảy xuống Triệu Phong, hai ngày sau tôi đã xin đánh vào tháp chuông, phi cơ đến yểm trợ, nhưng tháp chuông chỉ xây xát thôi.